

SZERB KÖZTÁRSASÁG
OKTATÁSI, TUDOMÁNYOS ÉS TECHNOLÓGIAI FEJLESZTÉSI MINISZTERIUMA,
SZERB BIOLÓGIAI TÁRSASÁG

BIOLÓGIA TESZT AZ ÁLTALÁNOS ISKOLÁK VII. OSZTÁLYA SZÁMÁRA

Községi verseny, 2018. 3. 17.

Kód: _____

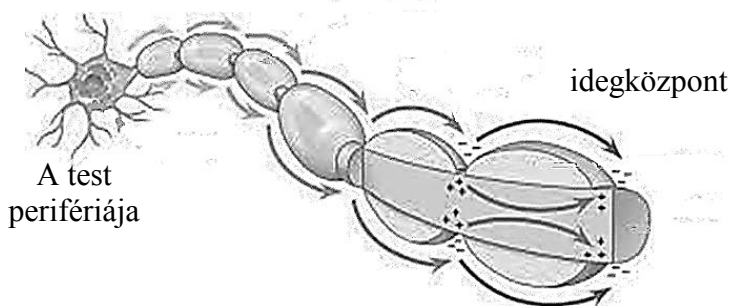
Karikázd be a helyes válasz előtti számot!

1. A bőr melyik rétege vesz részt a legnagyobb mértékben aktívan a hőszabályozásban?

- 1) A felhám szarurétege,
- 2) a felhám élő rétege, 3) irha,
- 4) bőralja.

2. Vizsgáld meg az ábrát, és határozd meg az ideg típusát!

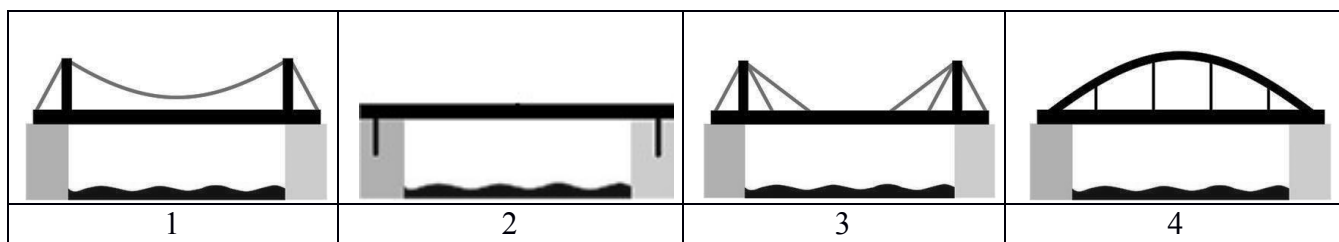
- 1) Mozgató,
- 2) érző,
- 3) kevert,
- 4) kombinált.

3. Dóra barátnőivel korcsolyázott. Egy kellemetlen baleset érte, elcsúszott és a karjára esett. A kivizsgálás után az orvos közölte vele, hogy megsérült a könyökízülete és pihennie kell. A karnak mely csontjait köti össze ez az ízület?

- 1) Kulcscsontot, lapockacsontot és felkarcsontot;
- 2) felkarcsontot a singcsonttal és orsócsonttal; 3) singcsontot és az orsócsontot a kéz csontjaival;
- 4) a kulcscsontot a singcsonttal és a felkarcsonttal.

4. Melyik híd szerkezete hasonlít a láb (talp) szerkezetére?

5. Bizonyos esemény a nap folyamán felzaklatott, a légzésed szapora, és nem tudsz elaludni. Ennek oka, hogy a szervezetedben a következő reakciók játszódtak le:

- 1) a szimpatikus idegrendszeren át az agy impulzusokat küld a mellékveséknek, és azok hormontermelése fokozódik, gyorsul a szívverés és a légzés;
- 2) a paraszimpatikus idegrendszeren át az agy impulzusokat küld a mellékveséknek, és azok hormontermelése fokozódik, gyorsul a szívverés és a légzés;
- 3) a paraszimpatikus idegrendszeren át az agy impulzusokat küld a mellékveséknek, meggátolja azok hormontermelését, lassul a szívverés, és gyorsul a légzés;
- 4) a szimpatikus idegrendszeren át az agy impulzusokat küld a mellékveséknek, és azok hormontermelése fokozódik, lassul a szívverés, és felgyorsul a légzés.

Ha az állítás igaz, karikázd be az I betűt, ha hamis, akkor a H betűt!

6. A hipofízis közvetlenül kapcsolódik a középagyhoz.	I	H
7. A barázdákkal és tekervényekkel növekszik a nagyagy felülete.	I	H
8. Az ízületi szalagok csont- és izomszövetből épülnek fel.	I	H
9. A szegycsont és a bordák mozgékony összeköttetéssel kapcsolódnak, amely lehetővé teszi a légzőmozgásokat.	I	H
10. A füttyülésben részt vesznek a körkörös (gyűrűs) izmok.	I	H

Az üres mezőkbe írd a megfelelő számot/számokat!

11. Kösd össze az állatokat a rájuk jellemző idegrendszerrel!

- 1) – hidra
- 2) – folyami rák
- 3) – mezei egér
- 4) – mótely

	hálózatos
	köteges
	hasdúclánc
	csőidegrendszer

12. A felsorolt betegségek és deformitások közül válaszd ki azokat, melyek csak a vázrendszerre jellemzők!

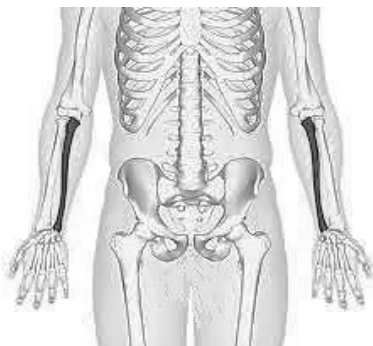
1. demencia	5. gyermekbénulás
2. osteoporózis	6. lordózis
3. pszoriázis (pikkelysömör)	7. szkoliózis
4. kifózis	8. lúdtalp

13. Válaszd ki azokat az állatokat, kiknek egyrétegű bőre van!

1. szivacs	4. vakond
2. folyami rák	5. lándzsahal (amfioxus)
3. ponty	6. planária

Vizsgáld meg az ábrát, majd válaszolj a kérdésekre!

14. A képen kiemelt csont a karban a singcsont.

A. Karikázd be a helyes választ!

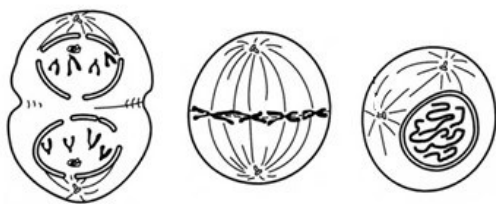
Ebben a csontban a csontsejtek a következő módon helyezkednek el a csontcsatornakörül:

- a) kettesével, közös burokkal körülvéve;
- b) a porcsejtekkel együtt, azokkal váltakozva;
- c) koncentrikus körökben;
- d) a csontthártya sejtjeivel keveredve.

B. Egészítsd ki a mondatokat!

Amikor ez a csont eltörik, vérzés és csontelemek nem láthatók külsőleg, akkor _____ törésről beszélünk. Ebben az esetben a sérült testrészt ideiglenesen nyugalmi helyzetbe kell tenni. Ezt a folyamatot _____ nevezzük. A sérültet ez után orvoshoz kell küldeni.

15. A mitózis melyik szakasza nincs feltüntetve az ábrán? A szakaszok nem időrendi sorrendben láthatók.

Válasz:

_____

Oldd meg a feladatokat!

16. Maja egy fárasztó nap után elindult haza az iskolából. Hazafelé tartva nem messze tőle kóbor kutyák csoportját vett észre, akik megugatták. Nagyon megijedt.

A. Az autonóm idegrendszer azon részét, amely az adott helyzetben a szervezetében lejátszódó folyamatokat elindítja, _____ nevezzük.

B. A mellékvese hormonját, amely stresszhelyzetben termelődik, és a szervezetében számos folyamatot elindít, _____ nevezzük.

C. Stresszhelyzetben a szervezetben lejátszódó folyamatok lehetővé teszik annak alkalmazkodását az új szituációhoz. A táblázatban karikázd be minden szerv esetében a megfelelő reakciót a két felkínált lehetőség közül.

szerv	A szervezet reakciója	
Légutak	kitágulnak	beszűkülnek
Szív	Lassú szívverés	Szaporá szívverés
Nyálmirigyek	Csökkent kiválasztás	Fokozott kiválasztás
Gyomor és belek	Csökkent aktivitás	Fokozott aktivitás
Mellékvesék	Csökkent aktivitás	Fokozott aktivitás
Verejtékmirigyek	Csökkent kiválasztás	Fokozott kiválasztás
Pupilla	tágul	szűkül
Cukor tartalékok	lebontódnak	keletkeznek

17. A. Karikázd be a központi idegrendszer azon részeit, ahol a fehérállomány kívül található!

- 1) nagyagy
- 2) kisagy
- 3) gerincvelő
- 4) nyúltagy

B. Egészítsd ki a mondatokat!

Az idegsejtek örökítőanyaga a központi idegrendszer _____ állományában található.

Az idegsejtek hosszú nyúlványai, melyekkel az idegimpulzust a test különböző részei felé szállítják, a(z) _____ állományban találhatók.

18. Kösd össze a fogalmakat! Írd a megfelelő számokat a fogalmak előtti vonalakra!

- MIRIGY -

- HORMON -

- HATÁS -

1 – petefészkek

_____ – növekedési hormon

_____ – anyagcsere szabályozása

2 – pajzsmirigy

_____ – tiroxin

_____ – női nemi jellegek kialakulása

3 – hasnyálmirigy

_____ – adrenalin

_____ – vércukorszint szabályozása

4 – mellékvese

_____ – ösztrogén

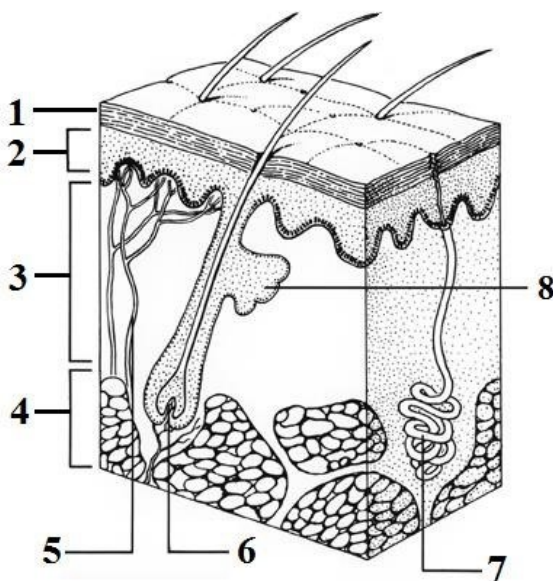
_____ – növekedés és fejlődés serkentése

5 – hipofízis

_____ – inzulin és glukagon

_____ – szívverés felgyorsulása

19. Az ábrán a bőr keresztmetszete látható. Írd a mondatok elé a megfelelő számot, és egészítsd ki az állításokat!

_____ – Mirigyek, melyek terméke puhítja a bőrt és a szőrszálat, ez a mirigy termeli a(z) _____.

_____ – Rugalmas és lazorostos kötőszövet alkotja, ezt a réteget úgy hívjuk, hogy _____.

_____ – Ebben a rétegben termelődik a korpa. A bőr hámlása az embernél _____ (állandó/időszakos).

_____ – Ez a mirigy a bőr felszínén pórussal nyílik meg, _____ nevezzük.

_____ – Ebben a rétegben találhatók a pigmentsejtek. A bőrben lévő pigmentet _____ nevezzük.

20. A szövegben 4 hiba van. Keresd meg és húzd alá őket, majd írd a kijelölt helyre a helyes válaszokat!

Márk influenzás. Testhőmérséklete elérte a $38,5^{\circ}\text{C}$ -ot.

(1) Eszébe jutott, hogy mit tanult, és tudta, hogy a bakteriális fertőzésre reagált a középgyban lévő központ, és ezért nőtt meg a testhőmérséklete.

(2) Amikor anyukája arra intette, hogy igyon teát, ezt válaszolta: „Ne izgulj, a nagyagyban lévő szomjúságérző központom már figyelmeztetett a folyadékbevitelre. Olyan jó volna, ha ez a tea megnyugtatóná a köztiagyban lévő központot, és elmúlna végre ez az unalmas köhögés.”

(1) Az aláhúzott szó: _____, a helyes válasz: _____.

(1) Az aláhúzott szó: _____, a helyes válasz: _____.

(2) Az aláhúzott szó: _____, a helyes válasz: _____.

(2) Az aláhúzott szó: _____, a helyes válasz: _____.